

Webbsamråd om initiativet *Ditt första Euresjobb* och framtida EU-åtgärder för att få fler unga att jobba i andra EU-länder

Det här webbsamrådet genomförs i samband med efterhandsutvärderingen av den förberedande åtgärden "Ditt första Euresjobb".

1. VAD HANDLAR DET OM?

Utlandsjobb för unga och...

Fri rörlighet för arbetstagare i EU är en rättighet som slås fast i artikel 45 i EUF-fördraget och regleras i EU-lagstiftningen¹. Den fria rörligheten kan bidra till att förbättra resursfördelningen och råda bot på obalanser på arbetsmarknaderna.

Unga människor är en grupp som har lätt att flytta på sig (språkkunskaper, lust att prova på nya jobb, ingen familj osv.) Att arbeta och bo i ett annat medlemsland med en annorlunda kultur kan ge nya färdigheter och öka kompetensen. Jobb, praktik eller lärlingsplats utomlands kan bättra på språkkunskaperna och självförtroendet. De unga blir också bättre på att anpassa sig till nya miljöer. Unga arbetstagare från andra länder kan även leda till nytänkande i företagen, som blir öppnare för utländsk arbetskraft och mer positiva till förändringar.

Hög ungdomsarbetslöshet har följt i spåren av den ekonomiska krisen. Omkring 20,4 % av unga under 25 år i EU saknar jobb. Siffrorna varierar kraftigt mellan medlemsländerna, från mindre än 10 % i Tyskland och Österrike till över 40 % i t.ex. Grekland och Spanien.

Men det finns ändå många praktiska hinder för att flytta på sig. Ungdomar flyttar sällan till andra länder för att jobba, antingen för att de inte hört talas om de lediga jobben eller på grund av rättsliga och praktiska problem. Vissa vågar inte heller flytta utomlands. Den årliga rörligheten mellan EU-länderna är bara 0,2 %², vilket är långt under siffran för OECD-länderna. Det räcker inte för att åstadkomma en dynamisk arbetsmarknad i EU. Europa har både överskott och brist på kvalificerad arbetskraft. Det leder till att många tjänster inte kan tillsättas.

...det riktade rörlighetsprojektet "Ditt första Euresjobb"

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om *arbetskraftens fria rörlighet inom unionen*, EUT L 141, 27.5.2011, s.1 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om *unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier*, EUT L 158, 30.4.2004, s.77

² http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-14-541_en.htm

EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker framhåller i sina politiska riktlinjer att hans kommission ska slå ett slag för arbetskraftens rörlighet under 2014–2019. Det är inte bara en rättighet att få arbeta och bo utomlands, utan också en ekonomisk möjlighet – särskilt mot bakgrund av otillsatta tjänster, kompetensglapp och den globaliserade ekonomin.

För att kunna utnyttja jobbmöjligheterna i Europa behöver de unga mer information och hjälp med att hitta lämpliga jobb, eventuellt kombinerat med bidrag. Det kan de få genom **riktade rörlighetsprojekt eller andra liknande initiativ**³.

För att få fler unga att söka sig utomlands har kommissionen drivit projektet **Ditt första Euresjobb** där unga mellan 18 och 30 år har fått bidrag och skräddarsydd hjälp med att söka jobb och där arbetsgivarna fått hjälp med att rekrytera. Projektet har genomförts inom ett av Europa 2020-strategins huvudinitiativ "Unga på väg"⁴ och initiativet "Bättre möjligheter för unga"⁵. Till skillnad från programmet Erasmus+, som bygger på *lärande*, hjälper Ditt första Euresjobb till med att hitta *arbete, praktik eller lärlingsplats* under minst sex månader i ett annat medlemsland. Målet är att stärka ungas anknytning till och deltagande på arbetsmarknaden.

Ditt första Euresjobb genomfördes som en förberedande åtgärd med anslag från EU-budgeten 2011–2013. Målet var att få fram 5 000 jobb eller praktik- och lärlingsplatser genom ansökningsomgångar. Sammanlagt 15 projekt (12 miljoner euro) har hjälpt omkring 4 300 unga. Det nya med Ditt första Euresjobb är det direkta stödet till jobbsökande och små och medelstora företag med hjälp av förenklade bidrag (t.ex. schablon- och engångsbelopp). Stödåtgärderna och tillhörande bidrag finns beskrivna i bilaga II. Av halvtidsöversynen från 2014⁶ framgår att Ditt första Euresjobb är ett relevant initiativ med mervärde som kompletterar andra rörlighetsprojekt i medlemsländerna och på EU-nivå.

Sedan 2014 finansieras Ditt första Euresjobb genom Eures-delen av EU:s program för sysselsättning och social innovation (Easi 2014–2020)⁷. Inom Easi kan kommissionen genomföra riktade rörlighetsprojekt för att *"tillsätta lediga platser inom en viss sektor, ett visst yrke, ett visst land eller en grupp länder eller för särskilda grupper av arbetstagare, såsom rörelsebenägna ungdomar, där ett tydligt ekonomiskt behov har konstaterats"*.

Eures-delen av Easi riktar sig till unga mellan 18 och 35 år från EU-länderna och EES-länderna Norge och Island. De genomförande organisationerna får tvååriga bidrag. År 2014 fick projekten Eures Italien och Eures Sverige cirka 3,5 miljoner euro var. De ingick båda i konsortier tillsammans med andra Euresmedlemmar. Målet för båda projekten är att hitta omkring 2 400 jobb och praktik- och lärlingsplatser. 2015 års ansökningsomgång gällde bidrag för cirka 8 miljoner euro och publicerades i tre omgångar under året. Ett projekt som drivs av Eures Frankrike har fått cirka 2,5 miljoner euro och ett eller två projekt till kan godkännas i början av 2016.

³ Se bilaga I.

⁴ KOM(2010) 477 slutlig.

⁵ KOM(2011) 933 slutlig.

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1160&newsId=2136&furtherNews=yes>

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=en>

2. SYFTET MED DET HÄR WEBBSAMRÅDET

Kommissionen gör just nu en efterhandsutvärdering av den förberedande åtgärden Ditt första Euresjobb. Man tittar särskilt på följande utvärderingskriterier: *effektivitet, ändamålsenlighet, komplementaritet och EU-mervärde, hållbarhet, genomslag och styrning*. Åtgärdens *relevans och samstämmighet* ska också utvärderas. Kommissionen ska även göra en kostnadsnyttoanalys och utvärdera framtida alternativ för den här typen av åtgärd.

Syftet med samrådet är att samla in synpunkter från olika intressenter i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)⁸, särskilt de som deltagit i och genomfört åtgärden, aktörer på arbetsmarknaden och allmänheten. Samrådet finns på alla språk och frågeformuläret omfattar både frågor som hänger samman med efterhandsutvärderingen och tänkbara alternativ för framtiden.

Vi vill gärna höra av dig!

Det tar bara några minuter att fylla i frågeformuläret. Ditt bidrag är mycket viktigt. Du kan skicka in dina svar från januari till april 2016⁹. En anonym sammanfattande analys av alla svar kommer att bifogas den slutliga utvärderingsrapporten och läggas ut på Europaportalen.

Frågor om samrådet?

Du kan mejla till EMPL-CONSULTATION -YFEJ@ec.europa.eu

Mer information om Ditt första Euresjobb:

<http://eures.europa.eu>

<http://ec.europa.eu/social/yourfirsteuresjob>

ANSVARFRISKRIVNING

Bara de kommissionsavdelningar som har utarbetat detta samrådsdokument är ansvariga för dess innehåll. Det är avsett som underlag och påverkar inte den slutliga utformningen av kommissionens framtida beslut.

I de **särskilda reglerna för skydd av personuppgifter** kan du läsa om hur dina personuppgifter och ditt bidrag behandlas.

Tack för din medverkan!

⁸ De 28 EU-länderna samt Island, Liechtenstein och Norge

⁹ Datumen finns på <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=333&langId=en>

Instrument i medlemsländerna och på EU-nivå för att främja ungas praktik och jobb utomlands

- **Eures**

EU underlättar fri rörlighet för arbetstagare och flytt mellan medlemsländerna genom **Eures**¹⁰. Euresnätverket består av kommissionen och ett nätverk av offentliga arbetsförmedlingar i de 28 EU-länderna, Island, Norge, Liechtenstein och Schweiz som ska bidra till en öppnare arbetsmarknad.

Eures startade 1993 och matchar ansökningar med lediga jobb. Nätverket informerar också om levnads- och arbetsvillkor i olika länder och gör det lättare att söka jobb för alla typer av arbetstagare i alla åldrar.

Euresmedlemmarnas viktigaste uppgift är att informera och hjälpa arbetssökande och arbetsgivare. Det sker både lokalt, regionalt och nationellt med hjälp av e-tjänster och helpdeskar eller på jobbmässor och Eureskontor. Nätverket har över 1 000 rådgivare. I EU-kommissionens Euresportal finns jobbannonser, en databas med meritförteckningar och information om levnads- och arbetsvillkor i medlemsländerna. Kommissionen hjälper också medlemmarna via ett utbildningsprogram, en evenemangsportal (*European Online Job Days*), verktyg för internkommunikation, en helpdesk samt insatser för ömsesidigt lärande, t.ex. hur man når och involverar arbetsgivare och arbetssökande på ett bra och kostnadseffektivt sätt.

Eures började reformeras 2014 efter kommissionens genomförandebeslut från november 2012 (2012/733/EU). Målet var ett mer resultatriktat och effektivt nätverk. I januari 2014 lade kommissionen fram ett förslag till förordning om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar som ska ersätta kapitel II i förordning (EU) nr 492/2011 och ytterligare modernisera Eures. Det här är ett viktigt EU-instrument för att främja rörlighet över gränserna i enlighet med artikel 46 i EUF-fördraget. Förslaget väntas träda i kraft under 2016.

Stöd till jobbrörlighet inom EU

I kommissionens arbetsprogram för 2016 ingår ett *paket om arbetstagarnas rörlighet*. Det ska stödja rörlighet på EU-arbetsmarknaden och motverka missbruk genom bättre samordning av socialförsäkringssystemen och en riktad översyn av direktivet om utstationerade arbetstagare. Paketet (som ska läggas fram i form av ett meddelande) innehåller också eventuellt information om ett stärkt Euresnätverk och framtiden för initiativet Ditt första Euresjobb.

- **EU:s rörlighetsprogram**

¹⁰ <http://eures.europa.eu>

EU främjar rörlighet genom olika program, t.ex. **Erasmus+**¹¹ för utbildning, ungdomar och idrott fram till 2020 och utbytesprogrammet **Erasmus för unga företagare**¹².

Inom Erasmus+ finns möjligheter till yrkesutbildning som bidrar till att unga kan flytta på sig och jobba utomlands. Studenter eller lärlingar kan gå en del av sin yrkesutbildning utomlands. Tack vare Erasmus för unga företagare får både unga och äldre företagare som tänker starta eller nyligen har startat företag träffa erfarna företagare som delar med sig av sin kunskap om hur man startar och driver ett nystartat företag.

- **Nationella instrument**

I vissa medlemsländer finns andra åtgärder och projekt för att öka rörligheten inom landet och inom EU. Insatserna skiljer sig kraftigt åt och länderna förlitar sig i stor utsträckning på Euresnätverket. Direkta bidrag och skräddarsydda projekt för att öka rörligheten finns bara i några få länder. Vissa av dessa insatser medfinansieras av Europeiska socialfonden (ESF).

För perioden 2014–2020 har medlemsländerna uppmanats att lägga in rörlighet inom EU och Euresverksamhet i det egna landet i sina operativa ESF-program, men alla har inte gjort det.

¹¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_sv.htm

¹² <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=en>

ÖVERSIKT ÖVER DEN FÖRBEREDANDE ÅTGÄRDEN DITT FÖRSTA EURESJOBB*

VAD ÄR "DITT FÖRSTA EURESJOBB"?	Ditt första Euresjobb är ett EU-pilotprojekt för jobbrörlighet som har genomförts mellan 2012 och 2015. Det har hjälpt unga att hitta jobb eller en arbetsplatsförlagd utbildning i ett annat EU-land och arbetsgivare att hitta personal till svårtillsatta tjänster.	
MÅLGRUPPER	Unga	Arbetsgivare
KRITERIER FÖR ATT FÅ BIDRAG	<ul style="list-style-type: none"> • Mellan 18 och 35 år när ansökan skickas in. • Medborgare och lagligt bosatt i ett EU-land. • På jakt efter jobb, praktik eller lärlingsplats i ett annat EU-land. • Inte nödvändigtvis första gången du söker. • Alla typer av kvalifikationer eller arbetslivserfarenhet godtas. 	<ul style="list-style-type: none"> • En organisation eller ett företag (oavsett storlek och bransch) som är lagligt etablerat i ett EU-land. • Följer arbets- och skattelagsstiftningen i etableringslandet. • Små och medelstora företag med upp till 250 anställda kan få ekonomiskt bidrag.
JOBBS, PRAKTIK OCH LÄRLINGSPLATS	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jobb (ansökningsomgång 1 och 2) + praktik och lärlingsplatser (ansökningsomgång 3)</i> • Förlagd till ett annat EU-land än den sökandes bostadsland. • Omfattas av nationell arbets- och sociala gäststiftning och öppen information om parternas rättigheter och skyldigheter. • Lön och ett skriftligt avtal på minst sex månader. • Hel- eller halvtid (minst 50 % heltidsekivalent). • Praktik och lärlingsplatser ska uppfylla målen för arbetsplatsförlagd utbildning samt erbjuda stödåtgärder och ett ordentligt intyg efter avslutad period. 	

TÄCKS INTE AV DITT FÖRSTA EURESJOBB	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsökande och arbetsgivare från länder utanför EU samt jobb och praktik i länder utanför EU. • Utstationerade arbetstagare. • Jobb och praktik på EU:s institutioner och byråer eller andra liknande organisationer och organ (t.ex. FN, OECD och Europarådet). • Säsongsarbete eller annat tillfälligt jobb eller praktik som är kortare än sex månader. • Yrkespraktik eller andra former av utbildning som krävs för yrkescertifiering, t.ex. för läkare och jurister.
--	--

		Unga		Arbetsgivare (små och medelstora företag)	
		Åtgärd	Ekonomiskt bidrag (per sökande)	Åtgärd	Ekonomiskt bidrag (per arbetsgivare)
Stöd-ÅTGÄRDER	DIREKT EKONOMISKT BIDRAG	<i>Intervjuresa (alla medlemsländer)</i>	Mellan 200 och 300 euro beroende på avstånd (< eller => 50 mil)	<p>Introduktionsprogram för nya anställda, praktikanter eller lärlingar från andra länder.</p> <p>Det kan bestå av minst en av följande delar (grundkurs):</p> <ul style="list-style-type: none"> — Yrkesintroduktion — Språkkurs <p>Kurserna kan kombineras med administrativt stöd och hjälp med finna sig till rätta (fullständig utbildning).</p>	Mellan 400 och 1 200 euro per sökande beroende på destinationsland och typ av introduktionsprogram (grundkurs eller fullständig utbildning)
		<i>Flyttbidrag</i>	Mellan 600 och 1 200 euro beroende på destinationsland		
		<i>Språkkurs</i>	Ersättning för faktiska deklarerade kostnader på upp till 1 200 euro		
		<i>Erkännande av kvalifikationer</i>	Ersättning för faktiska deklarerade kostnader på upp till 1 000 euro		
		<i>Extra flyttbidrag</i>	Ersättning för stödberättigande deklarerade kostnader på upp till 500 euro		
	ÖVRIGA STÖD-ÅTGÄRDER	<p>Arbetsförmedlingarna inom Ditt första Euresjobb ska ge unga sökande stöd både före, under och efter platsförmedlingen.</p> <p>Det kan bland annat röra sig om följande <u>gratistjänster</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Förberedande utbildning 			

		(språkkurser före och efter avresan eller annan utbildning) för alla utvalda sökande —Handledning för rekryterade praktikanter och lärlingar	
--	--	---	--

* Sedan 2014 finansieras Ditt första Euresjobb genom Eures-delen av Easi-programmet med följande små förändringar: a) De sökande får vara upp till 35 år. b) Initiativet omfattar även Efta/EES-länderna, dvs. Island och Norge. c) Bidragsbeloppen har setts över.